

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของ โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของ โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 70 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 124 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 391 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 189 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 124 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 391 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 189 คน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจากประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 70 คน และทำการสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie & Morgan (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970: 607-610) นักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 124 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 94 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 391 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 193 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 189 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 127 คน และทำการสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie & Morgan (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970: 607-610) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษา จำนวน 124 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 94 คน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 391 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 193 คน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 189 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 127 คน โดยเทียบสัดส่วนผู้ปกครอง 1 คน ต่อนักเรียน 1 คน ตามจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และทำการสุ่มอย่างง่าย

การประเมินครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้โมเดล (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ซึ่งทำการประเมินใน 2 ส่วน ได้แก่ ประเมินด้านสภาพแวดล้อม และประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ ประเมินด้านกระบวนการ ระยะที่ 3 ประเมินหลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการ คือ ประเมินด้านผลผลิต เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งหมด 8 ฉบับ เป็นแบบประเมินฉบับสำหรับครูผู้สอน ฉบับสำหรับผู้ปกครองนักเรียน และฉบับสำหรับนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ดำเนินการเพื่อการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงาน ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาจุดอ่อน จุดแข็ง ตลอดจนปัญหา

และอุปสรรคของการดำเนินโครงการ สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการตามแผนได้ เพื่อจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และเพื่อการปรับปรุงการดำเนินโครงการได้อย่างทันที่ ระยะเวลาที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินผลผลิตของโครงการเพื่อตอบคำถามในการดำเนินโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่าหรือไม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมิน สามารถสรุป อภิปรายผล และเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการประเมิน

การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของ โรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี สามารถสรุปผลการประเมิน ได้ดังนี้

1.1 สรุปผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี โดยครูผู้สอน

สรุปผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน พบว่า มีความสอดคล้อง และเหมาะสมด้านสภาพแวดล้อมในปัจจุบันต่าง ๆ รวมถึงสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ และโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 11 ข้อ และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน และการพัฒนาห้องสมุดอยู่ในระดับมาก

1.2 สรุปผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี โดยครูผู้สอน

สรุปผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน พบว่า มีความเหมาะสมเพียงพอ ทั้งในด้านจำนวนบุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี งบประมาณ และการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 14 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้สอนมีแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ การอ่าน และการใช้ห้องสมุดในสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครู และบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินงาน ห้องสมุด และการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด และผู้บริหาร ให้ความสำคัญ และเป็นผู้นำในการอำนวยความสะดวก โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของโรงเรียนในรูปแบบกรรมการ

1.3 สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี โดยครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน

สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการชี้แนะให้พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัย รักการอ่าน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูและบุคลากร มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นคว้าการใช้หนังสือทั้งในและนอกห้องสมุด อยู่ในระดับ มากที่สุด

สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อดำเนิน โครงการส่งเสริมนิสัย รักการอ่านของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โรงเรียนมีการรายงานการดำเนินงาน ตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนต่อผู้ปกครองนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้ปกครองนักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมงานหรือกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัย รักการอ่านที่โรงเรียนจัด อยู่ในระดับมากที่สุด และโรงเรียนมีการเชิญประชุมผู้ปกครอง เพื่อรับฟังปัญหา และชี้แจงแนวทางดำเนินงาน โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยนักเรียน โดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่านของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือนักเรียนได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน เช่น กิจกรรมเทศกาลรักการอ่าน กิจกรรมรักการอ่านผ่านภาพยนตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้นำความรู้ไปเผยแพร่ เช่น การสร้างสรรค์ผลงาน จัดทำหนังสือเล่มเล็ก เขียนบทความ ประกวดแข่งขัน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนได้รับการส่งเสริมจากทางโรงเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมที่ประเมินโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน พบว่า กระบวนการดำเนินโครงการ กิจกรรม การพัฒนาบุคลากร การติดตาม และประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินโครงการตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินโครงการตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี โดยครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน

สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนกระตุ้นการอ่านของครูและนักเรียนได้ อยู่ในระดับมากที่สุด โครงการสามารถส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและยกระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน ครู และผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด และบรรณารักษ์ได้ให้บริการห้องสมุดเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของครูและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียน ครู และผู้บริหารร่วมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ครูและนักเรียนมีโอกาสคิดวิเคราะห์ รวบรวมความรู้ และจัดทำรายงาน/สมุดเล่มเล็ก จากการเข้าใช้ห้องสมุด อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครู และนักเรียนมีส่วนร่วมและแสดง

ความคิดเห็นในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการอ่านของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสดูแล และส่งเสริมการอ่านของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านส่งผลให้นักเรียนอ่านคล่อง เขียนคล่องอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทำให้ห้องสมุดของโรงเรียนเปิดบริการแก่ผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านส่งผลให้นักเรียนใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ นักเรียนมีโอกาสคิดวิเคราะห์ รวบรวมความรู้ และจัดทำรายงาน/สมุดเล่มเล็ก จากการเข้าใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ห้องสมุดให้บริการยืม-คืน หนังสือเพื่อใช้ในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนมีบริการที่ดี อยู่ในระดับมาก

สรุปผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โครงการของครูผู้สอนที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ความพึงพอใจและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โครงการของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความพึงพอใจและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โครงการของนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ตามลำดับดังนี้

2.1 ด้านสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี

โดยภาพรวมผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อม โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินโครงการของนฤมล พรหมมาก (2553) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมการรักการอ่านของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการส่งเสริมรักการอ่าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับกิจกรรมการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมาก โดยมีนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานส่งผลให้โรงเรียนเกิดความตื่นตัวในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำโครงการ และมีผู้รับผิดชอบโครงการทำงานร่วมกัน เพื่อมุ่งหวังพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนอันนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ของนักเรียนได้ และการอ่านเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน PISA และเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน การดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี จึงมีความสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน การดำเนินงานตามโครงการมีความตื่นตัว และได้รับความร่วมมือในการดำเนินโครงการจากผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้รับงบประมาณสนับสนุนและการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โรงเรียนมีการจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน การพัฒนาห้องสมุด และพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการอ่าน โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนานให้นักเรียนได้เข้าร่วมโดยไม่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากก็สามารถดำเนินการได้ และการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนให้มีคุณภาพ เป็นระบบ อีกทั้งมีเครือข่ายความร่วมมือจากสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และชุมชนในการร่วมสนับสนุนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน

จากการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราช-
รมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ด้านสภาพแวดล้อม ส่งผลให้โรงเรียนมีกิจกรรมและเป้าหมายที่ชัดเจน
ในการดำเนินงานตามโครงการ ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัด
โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี

โดยภาพรวมผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน-
สมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า
มีความเพียงพอหรือเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานประเมินของ สุทธิมา เพ็ชรเจริญ
(2555) ซึ่งได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม โดยใช้รูปแบบจำลอง
ของชิปปี้ ผลการประเมินพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินด้านปัจจัย
นำเข้าสูงกว่าการประเมินของ จันทรมณี แดงอ่ำ (2554) ที่ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่าน
กับชาวฟ้าขาวโรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับดี
มีผลการประเมินสูงกว่า ศุภชัย สระพรหม (2554) ที่ได้ทำการประเมินโครงการรักการอ่าน โรงเรียน
บ้านเจียรดับ สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการประเมินด้านปัจจัยอยู่ในระดับดี ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการอำนวยการโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
โดยมีการบรรจุเป็นนโยบายและโครงการของโรงเรียน มีการประชุม ปรึกษาหารือ และวางแผนการทำงาน
ร่วมกันกับคณะครู ผู้บริหารมีการนิเทศติดตามประเมินผล เพื่อทบทวนคุณภาพการดำเนินงานตามโครงการ
ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และนำผลจากการนิเทศกำกับติดตามนั้นนำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อร่วมกันรับทราบ
ข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานร่วมกัน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโครงการส่งเสริม
นิสัยรักการอ่านในรูปคณะกรรมการ มีการส่งเสริมสนับสนุน จัดหาวัสดุครุภัณฑ์ มีทรัพยากรสารสนเทศ
ห้องสมุดที่เหมาะสม เพียงพอ โดยมีการจัดซื้อหนังสือใหม่ ๆ รองรับการให้บริการ ปรับปรุงห้องสมุด
ให้เป็นห้องสมุดที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมการอ่าน สนับสนุนให้ครูและบุคลากรที่ทำหน้าที่
บรรณารักษ์สามารถบริหารงานห้องสมุด และจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
โดยส่งเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยหรือในโอกาสต่าง ๆ
ที่มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่าน โดยครูและบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ได้รับการพัฒนา
ให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานห้องสมุด และการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
โรงเรียนได้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ การติดตั้ง
ระบบคอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอ่านได้ด้วยตนเองของนักเรียน
จากสื่ออินเทอร์เน็ต พัฒนาโรงภาพยนตร์ นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้สนับสนุนให้มีการจัดโครงการส่งเสริม

นิสัรค์การอ่านถึงระดับชั้นเรียนทุกชั้นเรียน โดยส่งเสริมให้มีมุมส่งเสริมการอ่านในห้องเรียนทุกชั้น และมีนโยบายให้ครูผู้สอนมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการการอ่านและการใช้ห้องสมุดในสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบทำให้ทั้งครู และนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างหลากหลาย ห้องสมุดของโรงเรียนมีความพร้อมทั้งหนังสือ สื่อ อุปกรณ์ มีบุคลากรเพียงพอในการให้บริการการใช้ห้องสมุดแก่ครูและนักเรียน อีกทั้งโรงเรียนยังได้สนับสนุนงบประมาณเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และพัฒนาห้องสมุด ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

จากการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราช-รมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ด้านปัจจัยนำเข้า ส่งผลให้โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดซื้อจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด

2.3 ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี

โดยภาพรวมผลการประเมินด้านกระบวนการ โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานประเมินของ สุชัยมา เพ็ชรเจริญ (2555) ซึ่งได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนบางบัววิฑฒคาม ผลการประเมินพบว่า ด้านกระบวนการภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานประเมินโครงการของ จันจิรา คุณทิ (2555) ซึ่งได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการประเมินด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดหาหนังสือ สื่อ สิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยโรงเรียนมีแบบสำรวจความต้องการของครูในการใช้หนังสือเพื่อทำกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จึงทำให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการอ่านนักเรียน เช่น กิจกรรมเทศกาลรักการอ่าน ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นคว้าการใช้หนังสือทั้งในและนอกห้องสมุด โดยให้นักเรียนได้จัดทำเป็นแบบบันทึกการอ่านของตนเอง เพื่อสรุปเนื้อหาจากการอ่านที่แสดงถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และครูได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสนำเสนอผลจากการค้นคว้าการอ่านของตนเองแก่หมู่คณะหรือเพื่อนนักเรียน ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการชี้แนะให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยมีการประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน และนำเสนอความสามารถในการอ่านของนักเรียนแต่ละคนต่อผู้ปกครอง รวมถึงการรับฟัง

ปัญหา และชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ อีกทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยการบริจาคหนังสือใหม่หรือเก่า การเชิญเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางห้องสมุดหรือโรงเรียนจัดเป็นครั้งคราว โรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน รับผิดชอบการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างชัดเจน และมีการจัดทำแผนงานโครงการการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีการประชุมคณะกรรมการ คณะทำงานการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนมีการกำกับติดตามประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ทำการสรุปผลและรายงานการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการร่วมกัน กระบวนการดำเนินงานของโรงเรียนมีการประสานงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพื่อรับฟังปัญหาและชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน รายงานการดำเนินงานตามโครงการต่อผู้ปกครอง ในส่วน of นักเรียนซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โรงเรียนได้ดำเนินการจัดโครงการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นศูนย์กลาง การจัดโครงการ โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น การได้รับบริการที่ดีในการยืม-คืนหนังสือจากห้องสมุดเพื่อใช้ในการอ่านและศึกษาค้นคว้าของนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เช่น กิจกรรมเทศกาลรักการอ่าน กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด กิจกรรม One Book One Dormitory กิจกรรม Back to Hogwarts กิจกรรมรักการอ่านผ่านภาพยนตร์ และกิจกรรมหนังสือเล่มเล็กส่งเสริมการอ่าน นักเรียนได้รับการส่งเสริมจากทางโรงเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้รับการสนับสนุน และชี้แนะให้มีนิสัยรักการอ่าน เช่น การใช้แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา การจัดมุมหนังสือ นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้นำความรู้ไปเผยแพร่ เช่น การนำความรู้ที่ได้จากการอ่านนำเสนอหน้าเสาธง การสร้างสรรค์ผลงาน จัดทำวารสาร เขียนบทความ การประกวดแข่งขัน นักเรียนได้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ทางโรงเรียนจัดให้ได้อย่างสม่ำเสมอ มีโอกาสเลือกหนังสือเข้าห้องสมุดเพื่อใช้ในการอ่าน และศึกษาค้นคว้าที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน

จากการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราช-รมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ด้านกระบวนการ ส่งผลให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากครูและบุคลากร ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนของโรงเรียนในการดำเนินการตามโครงการให้มีประสิทธิภาพและสามารถเป็นแบบอย่างได้

2.4 ด้านผลผลิต (Product Evaluation) โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี

โดยภาพรวมผลการประเมินด้านผลผลิต โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ที่ประเมินโดยครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานประเมินของ จันจิรา คุณที (2555) ซึ่งได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการประเมินของ สุชัยมา เพ็ชรเจริญ (2555) ซึ่งได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโรงเรียนบางบัววิเทศ ผลการประเมินพบว่า ด้านผลผลิตภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินอยู่ในระดับสูงกว่างานประเมินของ สิริภรณ์ อรัญวาริ (2557) ที่ได้ทำการประเมินโครงการรักการอ่านของโรงเรียนชัยนาคำวิทยา พบว่า ผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนและนักเรียน มีกิจกรรมที่สนุกและหลากหลาย เช่น กิจกรรมเทศกาลรักการอ่าน กิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด กิจกรรม One Book One Dormitory กิจกรรม Back to Hogwarts กิจกรรมรักการอ่านผ่านภาพยนตร์ และกิจกรรมหนังสือเล่มเล็กส่งเสริมการอ่าน เป็นต้น ซึ่งห้องสมุดมีการให้บริการยืม-คืนหนังสือเพื่อใช้ในการส่งเสริมการอ่านของครูผู้สอนและนักเรียน มีบริการที่ดีทั้งในวันจันทร์-ศุกร์ และวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ทำให้นักเรียนสามารถใช้บริการห้องสมุดได้ตลอดเวลา จำนวนหนังสือที่ใช้ในการส่งเสริมการอ่านมีจำนวนเพียงพอและน่าสนใจ มีหนังสือใหม่ที่สอดคล้องกับวัยและเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน โดยโรงเรียนได้มีการดำเนินการจัดซื้อหนังสือใหม่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ครูผู้สอนและนักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการอ่านของนักเรียน นักเรียนมีโอกาสคิดวิเคราะห์ รวบรวมความรู้ และจัดทำรายงาน/สมุดเล่มเล็กจากการเข้าใช้ห้องสมุดในรายวิชาต่าง ๆ ที่มีการบูรณาการการส่งเสริมการอ่านเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน ห้องสมุดมีบรรยากาศส่งเสริมการอ่านของครูและนักเรียนมีความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดีจากบรรณารักษ์และผู้บริหาร โรงเรียน กิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกระตุ้นการอ่านของครูและนักเรียนส่งผลให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก หนังสือและสื่อที่ใช้ดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมีความทันสมัย บรรณารักษ์ได้ให้บริการห้องสมุดเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของครูและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต จังหวัดกาญจนบุรี ด้านผลผลิต ส่งผลให้นักเรียนมีนิสัยในการรักการอ่านและมีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้น มีทักษะการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเองได้ มีทัศนคติเชิงบวกกับการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์

กับเพื่อน ๆ ผ่านการเรียนรู้และทำงานร่วมกัน เนื่องจากได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกรายวิชาเพิ่มสูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

3.1.1 จากผลการประเมินที่พบด้านสภาพแวดล้อม ผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เกี่ยวข้อง ควรปรับปรุง พัฒนาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้เป็นปัจจุบันมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาห้องสมุด จัดทำวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการบริหารงานห้องสมุดตามแผนโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

3.1.2 จากผลการประเมินที่พบด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และแต่งตั้งคำสั่งคณะกรรมการดำเนินงานตามโครงการ จัดประชุมคณะกรรมการ เนื่องจากการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานต่าง ๆ และชุมชนให้มีส่วนร่วมในโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

3.1.3 จากผลการประเมินที่พบด้านกระบวนการ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรควรมีส่วนร่วมในการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้จากหนังสือ หรือความรู้อื่น ๆ ทั้งในและนอกห้องสมุด เพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และร่วมกันแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียนผ่านกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีการติดตาม ประเมินผล และวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนต้องประสานงานกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนในการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน เพื่อร่วมกันส่งเสริมด้านการอ่าน รวมถึงค้นคว้าการใช้หนังสือให้กับนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการที่โรงเรียนจัดขึ้น

3.1.4 จากผลการประเมินที่พบด้านผลผลิต ผู้บริหารควรเพิ่มเติมจำนวนหนังสือที่มีความเหมาะสมเพื่อใช้ในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ให้มีจำนวนเพียงพอ น่าสนใจ ทันสมัย และหลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ครูควรมีกิจกรรมกระตุ้นการอ่านนักเรียน การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ควรให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการอ่านและการเรียนรู้ของนักเรียน และส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนได้เห็นถึงความสำคัญของการอ่าน มีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น ตลอดจนสามารถให้การอ่านนำไปสู่การใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต

3.2 ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้ครอบคลุมในทุกด้านที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

3.2.2 ควรมีการศึกษาและพัฒนาารูปแบบการดำเนินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านพัฒนาห้องสมุด และจัดกิจกรรมให้ห้องสมุดมีชีวิต สร้างความน่าสนใจ เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน

3.2.3 ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน เพื่อเพิ่มคะแนนในการทดสอบระดับชาติในรายวิชาต่าง ๆ